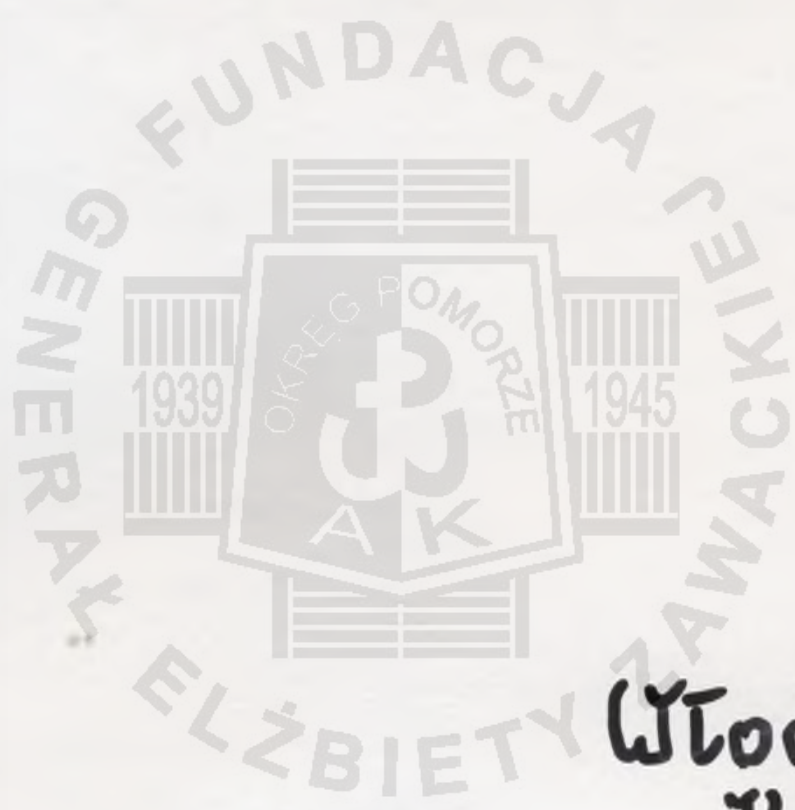

kwarty nr 1 + VIII 103
ve. Oj. VIII 102 1/2

Jadwiga:
gr. Witold Wyglendowski
(adres nieznany)
B. Ziobkowski
obsmie
kwp Skamie
- 500 Jelenie Góra

Włodawek
K 2 P 1
** Nowacka Jadwiga
z ol. Wojdytło (Wojdytło)
II v. Wyglendowska
(Wyglendowska)
ps. „Drzymata”
okup. Budzynieńska
K - 769/1906 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Nowacka Jadwiga.....

J: 52-469/1906 Pom.....

Włocławek, Jr 2 3 2.....

I./1. Relacja k. 10 s. 1-11

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 12 s. 1-15

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 2 s. 1-2

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora k. 7 s. 1-9

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

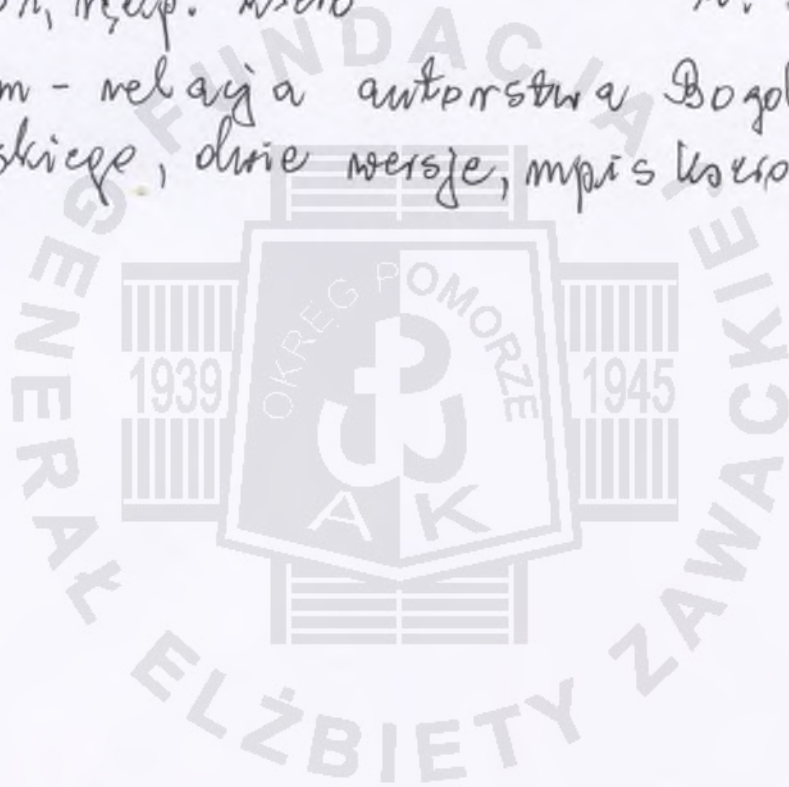
1) więzienna Nowackiej J. k. 7 s. 1-15

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 7

VI. Fotografie *biała i kolorowa*

7/1. Relacja - Nowacka Jadwiga, u. Wyglendowska:

1. Zyciorys - relacja z 30.04.1975
autorstwa Jadwigi Nowackiej, ksero
rękp. k. 1 s. 1
2. Relacja Witolda Wyglendowskiego, syna
Jadwigi, spisana przez dr. Bogdanę Ziółkowską
7.01.2001, rękp. ksero k. 2 s. 2-4
3. Biogram - relacja autorstwa Bogdane
Ziółkowskiej, dwie wersje, mps ksero k. 7 s. 5-11

30-IV-1975r.

Życiorys

(2)

Urodziłam się 21-IX-1912r. w wsi Helme powiat Aleksandrowski Kujawski. Do lat 14 uczęszczałam do szkoły podstawowej po ukończeniu 7 klas. mając lat 15 poszłam do Kłocetawka na praktykę jako chemistka po ukończeniu praktyki mając lat 19. wyjechałam tamże pracować w swoim zawodzie do wojny. W 1939r. została założona tajna d. H. L. organizacja p. t. Kujawski dwójzek literacko polityczny w Kłocetawku. Następnie do organizacji dostałam funkcję odciążania na powieśle emigracji "Piorun i Ognisko", oraz ich kahalportarz, dostawałam Organizacji bibuły i tute. Pracowałam od stycznia 1940r. do marca 1941r. Zostałam aresztowana i moja siostra Henryka w Pandoirmiku 1942r. została skazana przez Sąd w dreznie na dożywotni pobyt w obozie koncentracyjnym. A moja młodsza siostra Henryka na karę śmierci i 28 listopada 1942r. wyrok został wykonany przez sekcję na gilotynie. Ja natomiast po pobycie w kilku więzieniach zostałam przewieziona 22-IX-1942r. do obojzeczni Brezinka mój numer 3 8 6 6 5. W grudniu 1943r. zostałam przewieziona do Majdanek. 21-IV-1944r. zostałam przewieziona do Ravensbrück, 12 sierpnia 1944 zostałam przewieziona do Buchenwaldu gdzie pracowałam do końca wojny, w maju 1945r. zostałam wyzwolona przez wojska Sejsomiere, we wrześniu 1945r. wróciłam do Kłocetawka gdzie przebywam do obecnej chwili.

Jadwiga Kujawowska,

Pojawia się w Wyplendowskiego syna Jachow; w dokumentach 2 wersje, e - i - en. Pracielnowe Wyplendowski I/1/2

4) 1 Dojwero jak zmarł Nowaku w 1874r p jedynego wisite i lub Koscieln - rymsko - katolicki z Eusebianen Wypl - dowskim.

7.2 Zostata aresztowana w Warszawie na ul Kerowej 4. Przedostata się do W-ny poprzez Rudna - pomoc E. Wypl - dowskiego - w wagonie towarowym - przekupieniem celnicy. Aresztowana po lesie, który wysłata do W-oka. ^{Kerowej 4}

7.3. Wiktoria Wyplendowska to żona Zenona Wyplendowskiego brata Eusebiana - miała 2 dzieci. Zastanawia się psychicznie już w okresie w dawstaniu i zmarła. Nie miała woli życia, cały czas rozpaczła.

74. Alona podejmowała, że ktas wyjeżdż, sygnel, ale nie miała dowodów. Na terenie pralni był powieszony.

7.5 Wanda Wozniak mieszka w Cichocinku Polna 21 tel 283 48 46 - synowa Elzbieta Markiewicz. Helena Murawowa pracowała w pralni na Zdunskiej

7.6. Dzia Eusebiana poznała jeszcze przed wojną, Alona sama się wychowywała już dzieci W. Wozniak odchodzi do innej kobiety. Już wtedy ze sobą sympatyzowali.

7.7. w pralni był powieszony. To nie była taka pralnia, obsłu- giwała parę kilku osób. Tu przed wojną coraz lepiej jej się powodziło. Zaryzykowała tylko pralni. Obok Kuryntki, zatrudniła osoby, które wykonywały płatne prace. Pralnia miała renome, było sporo klientów. W założeniu pralni pomógł dziadek /ojciec/ To było wiadomo że sam od siebie dyktatnora. Od skromnego początku do dobre rozsiągnięto.

Plakat o zabójstwie na Henryka odjeżdża w noc /23⁰⁰/ 3
siostra Hani Helena Rudimowa - polozna, ktora je ukryta w
piwnicy pod wzgledem. Po wojnie plakat przekazuje Jadwidze i zostal
ofiarowany do Muzeum Historii N-ka.

1 Jan Wyplodach w Botaniamy prowadzil wlasnie
sluzarke, ktora jego zapowiedzia na domem /Metylola/
Micki kicne rodustwo: Witold /^{wr. XIX w.} pr. mapistr. w-kiepo / Wyde-
wypel po imieniu ojca rodustwo - Polak / Janine W-orkie /^{zm. 1871} 1800r /
Zofia, Zenonon. Eusebius byl reprezentacyjny.

2 W Mlutne znalosty to dupli siostrze Zofii Wyplodach
^{Alexander}
2m. Czajder. /mpz byl z rodu Niemiec, sluzyl w Westmarchie
we Batherach, Grecji, wiozol po wojnie/. Oni mieli to handlowis
/rodzice mija / w Mlutne. Zatrudnili Eusebiusa u siebie na samo-
dzielny stanowisku magazyniera, przyniesl towar z calej Europy
/mogl dupli temu przyjaciel talie N-cio / w miast podbojow.
Rejalerowie byli przychylni Polakom ktorzy zatrudnili / ^{Na pewno} ~~Pracownik pod-~~
/papr. B. 2 / ^{- historia me de Kina z mima /} ~~Pracownik~~ w tej handlowi do
1945r.

Po wojnie byl przesladowany przez UB. /Dorendowicz byl
wst. ziemskimi przed wojny/. Byl zabierany na przesluchanie, byly:
aby Wagon byl kilkieratnie, zatrzymawany na kilka godzin
To oni do koice zamowili mu zywe. Byl „wroziem PRL”
talie dzialal primo z zakladu pracy przed przejeciem ze
przyniesl ~~energiczny~~ renty.

z charakterem byli to ludzie impulsywni z dem. paradygmatu, ale 4
jednocześnie wielcy patrioci, prawni ludzie, społecznicy / ojciec
Dobre Dzieckowe Dzieła Społecznego / „Wspaniały człowiek, ojciec
pomagał ludziom np. w znalezieniu pracy w buncie. Tata miał wielkie
hobby - wędkarstwo, lubił stare bibeloty, kolekcjonował zegary.

Mama lubiła bardzo czytać książki, historyczne / sztukach
spółne / o teatrze historycznym, pamiętnikarskiej, bochała prozje
Pomagała się bez reszty rodzinie, chorującemu mężowi, dzieciom
prowadziła dom. Udokumentowane prelekcje.

mgr Witold Wyględowski

Wrocław

ul. Torunska 89 m. 122.

Peterburżan
prawdziwość zwartych
informacji
Witold Wyględowski

07.01.2002

Jadwiga Nowacka

Jadwiga Nowacka z d. Wojdyła, z drugiego męża Wyglendowska, ps. „Drzymała” /1912 – 2000/, członek KZPL, kolporterka konspiracyjnych gazetek.

Urodzona 21. IX. 1912r. w Wólne pow. Nieszawa /ob. Aleksandrów Kuj./. Córka Władysława, rolnika i Małgorzaty z d. Strzeleckiej, starsza siostra Henryki i Wandy. Ukończyła w 1926r. VII klas szkoły powszechnej w Nieszawie i w roku następnym rozpoczęła we Włocławku a później w Ciechocinku praktykę w 1931r. wyszła za mąż za Kazimierza Nowackiego i mieszkała przy ul. Tumskiej a następnie Zduńskiej we Włocławku. Po rozpadzie małżeństwa sama wychowywała dwójkę dzieci Danutę ur. w 1932r. i Jerzego ur. w 1934r. Przy pomocy finansowej ojca w 1932r. założyła pralnię chemiczną na tyłach Hotelu Polskiego przy dzisiejszym Placu Wolności, którą od 1936r. przeniosła na ul. Zduńską. Prowadziła ją do 1941r. Wzrastająca renoma pralni, duża liczba klientów pozwoliła J. Nowackiej na stały jej rozwój i niezależność finansową. Te czynniki odegrały ważną rolę w czasie działalności konspiracyjnej.

Z KZPL współpracowała od samego początku czyli od lutego – marca 1940r. jednak zaprzysiężona została dopiero w lipcu 1940r. przez Władysława Magielskiego, ps. „Rus”, „Miś”. Do jej zadań należało odbijanie na powielaczu /ukrywanym okresowo w jej pralni/, przy pomocy m. in. kuzynki Heleny Kurczewskiej, ps. „Benia” gazetki „Ogniwo” i jej kolportaż wraz z dostarczaną klientom bielizną. Wspierała również organizację finansowo oraz zaopatrywała tajną drukarnię w bibułę i tusz. W pralni również mieścił się punkt kontaktowy dla łączników ze zgrupowania wojskowo – kolejowego „Karol” ZWZ w Kutnie, którzy dostarczali do KZPL prasę podziemną, m. in. „Wolna Polska”, „Polska Żyje”, „Rzeczpospolita”, „Insurekcja”. Prasa ta była tutaj powielana oraz

6
✓
czerpano z niej informacje zamieszczane następnie w „Ogniwie”. Po rozłamie współpracowała również z KSSL do którego przeszła siostra Henryka, pozostając jednak do końca członkiem KZPL. Opanowanie i zimna krew pozwoliła jej uniknąć aresztowania po dekonspiracji organizacji w dniu 3 lutego 1941r. Kanałem przerzutowym przez Kutno pod nazwiskiem Budżyńska przedostała się na teren generalnego Gubernatorstwa i zamieszkała w Warszawie przy ul. Karowej 4. Aresztowana pod koniec marca po liście wysłanym do rodziców w Wólne po krótkim pobycie na Pawiaku została przetransportowana do więzienia we Włocławku a stąd 1. VI. 1941r. przewieziona do obozu przejściowego Błonie w Inowrocławiu. Cały czas poddawana brutalnemu przesłuchaniu nie wydała żadnego nazwiska. Z Inowrocławia przewieziona 5. IX. 1941r. do więzienia w Zwickau w Saksonii gdzie ponad rok oczekiwała na rozprawę sądową. Na pierwszej rozprawie w Dreźnie skazana na 7 lat obozu karnego, ale po apelacji wniesionej przez nią od wyroku została skazana 28. X. 1942r. na dożywotni pobyt w obozach.

To, że nie została skazana na karę śmierci zawdzięcza siostrze Henryce, która będąc panną ze względu na dzieci Jadwigi wzięła część jej działalności na siebie.

Po krótkich pobytach w więzieniach w Koźminie i Wronkach trafiła 20. III. 1943r. do Oświęcimia – Brzezinki – nr 38665, gdzie była poddawana pseudomedycznym eksperymentom, a w grudniu 1943r. przewieziona została do Majdanka. Stąd w okresie ewakuacji obozu przetransportowana została 21. IV. 1944r. do Ravensbrück – nr 36619, a następnie 12. VIII. 1944r. do Buchenwaldu, gdzie pracowała w fabryce amunicji. Wyzwolona została 11. 04. 1945r. przez wojska amerykańskie. Po leczeniu w obozie wojskowym do kraju wróciła we wrześniu 1945r. Po wojnie, ze względu na stan zdrowia nie pracowała. Natomiast aktywnie działała społecznie najpierw w P.Z.B.W.P.H.W. i O.K. a następnie w ZBoWiD. Wygłaszała prelekcje

o swoich pobytach w obozach koncentracyjnych, w szkołach, zakładach pracy i różnych instytucjach. 7

Wyszła drugi raz za mąż za Eugeniusza Wyglendowskiego. Z tego związku urodził się w 1952r. syn Witold mgr administracji, mieszkający we Włocławku.

Odznaczona za swoją działalność m. in. Odznaką Grunwaldzką w 1962r., Medalem Zwycięstwa i Wolności w 1969r. i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski w tym samym roku.

Zmarła we Włocławku 23. XI. 2000r. i została pochowana na cmentarzu komunalnym w tym mieście.

Źródła: AGKBZ p. NP. – IPN CAMSW 395 RJM sygn. 444, k. 2 – 21, k. 72 – 77, K. 114- 115; IPN-K.S.Z.p.N.P., sygn. EPM / I / 1450; APAK rel. J. Wyglendowskiej, rel. H. Kurczewskiej, W. Wyglendowskiego /zbiory autora/, kopia: Depesza z dnia 5 września 1941r. przesłana do kierownictwa obozu przejściowego w Inowrocławiu w sprawie przygotowania grupy 14 więźniarek do zbiorowego transportu do Zwickau, oraz „Życiorys i wspomnienia z pobytu w obozach koncentracyjnych Jadwigi Wyglendowskiej” /w zbiorach autora/, T. Jaszewki, Kujawski Związek Polityczno – Litreacki we Włocławku (w:) Pomorskie organizacje konspiracyjne /poza AK/ 1939 – 1945 pod red. S. Salomowicza, J. Szilinga, Toruń 1994, s. 176.

autor Bogdan
Liotkowski

Jadwiga Nowacka

Jadwiga Nowacka z d. Wojdyłło, z drugiego męża Wyglendowska, ps. „Drzymała” /1912 – 2000/, członek KZPL, kolporterka konspiracyjnych gazetek.

Urodzona 21. IX. 1912r. w Wólne pow. Nieszawa /ob. Aleksandrów Kuj./. Córka Władysława, rolnika i Małgorzaty z d. Strzeleckiej, starsza siostra Henryki i Wandy – również konspiracyjne działaczki KZPL i AK. Ukończyła w 1926r. VII klas szkoły powszechnej w Nieszawie i w roku następnym rozpoczęła we Włocławku, a później w Ciechocinku praktykę jako chemiczarka. Po ukończeniu praktyki w 1930r. wyszła za mąż za kaletnika Kazimierza Nowackiego i mieszkała przy ul. Tumskiej, a następnie Zduńskiej we Włocławku. Po rozpadzie małżeństwa sama wychowywała dwójkę dzieci Danutę ur. w 1932r. i Jerzego ur. w 1934r. Przy pomocy finansowej ojca w 1932r. założyła pralnię chemiczną na tyłach Hotelu Polskiego przy dzisiejszym Placu Wolności, którą od 1936r. przenieśli na ul. Zduńską 2 . Prowadziła ją do 1939r. Wzrastająca renoma pralni, duża liczba klientów pozwoliła J. Nowackiej na stały jej rozwój i niezależność finansową. Te czynniki odegrały ważną rolę w czasie późniejszej działalności konspiracyjnej. W końcu 1939 roku zakład został zabrany przez Niemców, a ona sama skierowana do pracy w pralni chemicznej należącej do Niemca Kierkila, gdzie pełniła funkcję kierowniczkę. Pralnia mieściła się na Placu Wolności.

Z KZPL współpracowała od samego początku czyli od lutego – marca 1940r. Do pracy konspiracyjnej wprowadzona była przez Janinę Lech, ps. „Eni”, „Lena”, „Cytra”, jednak zaprzysiężona została dopiero w lipcu 1940r. przez Władysława Magielskiego, ps. „Rus”, „Miś”. Do jej zadań należało zabezpieczenie pracy powielacza ukrywanego okresowo w jej pralni, na którym powielana była gazetka „Ogniwo”. Odbijanie odbywało się w specjalnej skrytce urządzonej w pralni, w czasie godzin nasilenia pracy pralni, aby zagłuszyć pracę

44/1
9

powielacza. Obsługiwali go jej siostra Henryka Wojdyłło, ps. „Halszka”, „Chrzanowska”, J. Lech i W. Magielski. Po kilku dniach powielacz dla bezpieczeństwa przenosiła J. Nowacka do nowego, wskazanego miejsca. Ona sama (przy pomocy m.in. kuzynki Heleny Kurczewskiej, ps. „Benia”) zajmowała się kolportażem gazetki wraz z dostarczaną klientom bielizną oraz rozwoziła ją do Nieszawy, Ciechocinka i Skępego (do braci). Wspierała również organizację finansową oraz zaopatrywała tajną drukarnię w bibułę i tusz. W pralni mieścił się także punkt kontaktowy dla łączników ze zgrupowania wojskowo – kolejowego „Karol” ZWZ w Kutnie, którzy dostarczali do KZPL prasę podziemną, m. in. „Wolna Polska”, „Polska Żyje”, „Rzeczpospolita”, „Insurekcja”. Prasa ta była tutaj powielana oraz czerpano z niej informacje zamieszczane następnie w „Ogniwie”. Po rozłamie współpracowała również z KSSL do którego przeszła siostra Henryka, pozostając jednak do końca członkiem KZPL. Opanowanie i zimna krew pozwoliła jej uniknąć aresztowania po dekonspiracji organizacji w dniu 3 lutego 1941r. Kanałem przerzutowym przez Kutno pod nazwiskiem Budzyńska przedostała się na teren Generalnego Gubernatorstwa i zamieszkała w Warszawie przy ul. Karowej 4. Aresztowana pod koniec marca po liście nieopatrznie wysłanym do rodziców i dzieci w Wólne. List, w którym podała swój adres został przejęty przez gestapo. Po krótkim pobycie na Pawiaku została przetransportowana do więzienia we Włocławku, a stąd 1. VI. 1941r. przewieziona do obozu przejściowego Błonie w Inowrocławiu. Cały czas poddawana brutalnemu przesłuchaniu nie wydała żadnego nazwiska. Z Inowrocławia wywieziona 5. IX. 1941r. do więzienia w Zwickau w Saksonii gdzie ponad rok oczekiwała na rozprawę sądową. Na pierwszej rozprawie w Dreźnie skazana na 7 lat obozu karnego, ale po apelacji wniesionej przez nią od wyroku została skazana w Górlitz 28. X. 1942r. na dożywotni pobyt w obozach.

To, że nie została skazana na karę śmierci zawdzięcza siostrze Henryce, która będąc panną ze względu na dzieci Jadwigi wzięła część jej działalności na siebie. 10

Po krótkich pobytach w więzieniach w Koźminie i Wronkach trafiła 20. III. 1943r. do Oświęcimia – Brzezinki – nr 38665, gdzie była poddawana pseudomedycznym eksperymentom, a w grudniu 1943r. przewieziona została do Majdanka. Stąd w okresie ewakuacji obozu przetransportowana została 21. IV. 1944r. do Ravensbrück – nr 36619, a następnie 12. VIII. 1944r. do Buchenwaldu, gdzie pracowała w fabryce amunicji. Wyzwolona została 11. 04. 1945r. przez wojska amerykańskie. Po leczeniu w obozie wojskowym do kraju wróciła we wrześniu 1945r. Po wojnie, ze względu na stan zdrowia nie pracowała. Natomiast aktywnie działała społecznie najpierw w P.Z.B.W.P.H.W. i O.K. a następnie w ZBoWiD. Wygłaszała prelekcje o swoich pobytach w obozach koncentracyjnych, w szkołach, zakładach pracy i różnych instytucjach.

Wyszła drugi raz za mąż za Eugeniusza Wyglendowskiego. Z tego związku urodził się w 1952r. syn Witold mgr administracji, mieszkający we Włocławku.

Odznaczona za swoją działalność m. in. Odznaką Grunwaldzką w 1962r., Medalem Zwycięstwa i Wolności w 1969r. i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski w tym samym roku.

Zmarła we Włocławku 23. XI. 2000r. i została pochowana na cmentarzu komunalnym w tym mieście.

Źródła: AGKŚZ p. NP. – IPN w Warszawie, CAMSW 395 RJM sygn. 444, k. 2 – 21, k. 72 – 77, K. 114- 115; tamże, sygn. EPM / I / 1450; APAK, Inspektorat Włocławek, t.: J Wyglendowska – Nowacka, H. Kurczewska – relacje: spuścizna S. Monsiorskiej, t. Włocławek, J. Wyglendowska, H. Wojdyło –

relacje; W. Wyglendowski, W. Woźniak - relacje /zbiory autora/, kopia: Depesza z dnia 5 września 1941r. przesłana do kierownictwa obozu przejściowego w Inowrocławiu w sprawie przygotowania grupy 14 więźniarek do zbiorowego transportu do Zwickau, oraz „Życiorys i wspomnienia z pobytu w obozach koncentracyjnych Jadwigi Wyglendowskiej” /w zbiorach autora/, T. Jaszewki, Kujawski Związek Polityczno – Literacki we Włocławku (w:) Pomorskie organizacje konspiracyjne /poza AK/ 1939 – 1945 pod red. S. Salomowicza, J. Szilinga, Toruń 1994, s. 176; B. Ziółkowski, Kujawski Związek Polityczno – Literacki, Biuletyn Przewodnicki, Włocławek 2002, nr 75, s. 13 – 15.

11

1/2. Dokumenty Nowacka Jadwige z d.
Wojdyła (Wojdyła):

1. Świadectwo urodzenia i chrztu,
ksiero opp. omg. z 18. 11. 1946 (akt sporządzony
1912 nr. m 76) k. 1 s. 1
2. Protokół przesłuchania świadka
- sygn. akt. II K 94/69 - z 28. 11. 1969
przed Sądem Powiatowym we Wrocławiu,
ksiero omg. k. 3 s. 2-6
3. Opisanie Michalowskiej Staniśławy
- dot. pobytu J. Nowackiej w Ravensbrück,
ksiero omg. k. 1 s. 7
4. Zaświadczenie Miejskiej Przychodni
Obwodowej we Wrocławiu, dot. stanu
zdrowia J. Nowackiej, ksiero omg. z
6. 03. 1972. k. 1 s. 8
5. Pismo Powiatowego Muzeum w
Oświęcimiu z 30. 05. 1972 - dot. pobytu
J. Nowackiej w obozie, ksiero omg. k. 1 s. 9
6. Pismo PCU Biuro Informacji i
Poszukiwań z 9. 02. 1973 do Międz.
Czerwonego Krzyża - Arosen - dot. inf.
o J. Nowackiej, ksiero omg. k. 1 s. 10
7. Pismo wiedeńsk. Czerw. Krzyża - Biuro
Inf. i Poszukiwań w Arosen z 6. 04. 1973
do PCU - dot. J. Nowackiej z
d. Wojdyła, ksiero omg. k. 1 s. 11-12

verte!

cd. 1/2

8. Opisanie Genowefy Wącielskiej
- dot. p. Nowackiej z d. Wyglendowskiej
aresztowanie i pobytu w obozie,
ksero oryg. k. 1 s. 13
9. Opisanie Hanki Grodek, jak
wyżej k. 1 s. 14
10. "Odpis skrócony aktu zgonu"
Wyglendowskiej Jadwigi z d.
Wojdyła z 13.03.2004 (USC Wrośwa-
wek), ksero oryg. k. 1 s. 15

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Województwo Pomorskie
RZ. KATOLICKA PARAFIA

Nieszawa

w m. Nieszawie

STAROSTWO Nieszawskie

Świadectwo urodzenia i chrztu

z aktu sporządzonego 19¹² roku za Nr 76

syn (córka) Władysław (Anna) Władysława zony jego Malgoraty
urodzonej Skrzaleckiej urodził (a) się we wsi Wolne
dnia 21 Marca tysiąc dziewięćset dwudziestego
1912 roku i ochrzczony (a) dnia 29 Marca 19¹² roku.

Wydano w Nieszawie dn. 18 lipca 19⁴⁶ r.

P R O T O K O Ł P R Z E S Ł U C H A N I A Ś W I A D K A

Dnia 28 listopada 1969 r.

O b e c n i :

Sędzia: Włodzimierz Piękoś	Sąd Powiatowy we Włockawku
Protokolant: Jadwiga Wilamowska sekretarz sądowy	Sprawa udzielenia pomocy sądo- wej na wniosek Główniej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce.
Na posiedzenie stawił się świadek Jadwiga Wyględowska	

Sędzia uprzedził świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, po czym świadek podał:

Imię i nazwisko - Jadwiga Wyględowska.

Data i miejsce urodzenia - 21 września 1912r., Wólne, powiat Aleksandrów Kujawski.

Miejsce zamieszkania - Włockawek, ul. Maślana 4/6 m.3.

Zajęcie - rencistka.

Karalność - nie karana.

Następnie sędzia pouczył świadka o znaczeniu przyrzeczenia i odebrał od niego przyrzeczenie.

Świadek zeznał, co następuje:

Zostałam aresztowana w miesiącu marcu 1941 roku w Warszawie przez Gestapo. Po aresztowaniu zarzucano mi przynależność do organizacji młodzieżowej, która rozprowadzała gazetki antyniemieckie na terenie Włockawka i powiatu włockawskiego. Z Warszawy przewieziono mnie do Włockawka i tu przesłuchiowano, w siedzibie gestapo znajdującej się we Włockawku przy ul. Kościuszki.

Po przesłuchaniach w Gestapo we Włockawku nie miałam rozprawy przed Sądem niemieckim we Włockawku, lecz wywieziono mnie z wieloma mieszkańcami Włockawka do obozu w Inowrocławiu. W Inowrocławiu przebywałam od miesiąca marca do miesiąca sierpnia 1941 r., a następnie przewieziono mnie do więzienia w Zwickau.

W Zwickau przebywałam, aż do rozprawy, która odbyła się w Dreźnie. Drugą rozprawę sądową miałam w Zgorzelcu. Wraz ze mną sądzona była moja siostra Henryka Wojdyłko, która została skazana na karę śmierci. Po pierwszej rozprawie skazana zostałam na siedem lat więzienia.

Po rozprawach zostałam wywieziona w miesiącu marcu 1943 r. do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu i tam otrzymałam numer obozowy 38665. Umieszczona zostałam na jednym z bloków Oświęcimia, lecz numeru bloku nie pamiętam. Gdy zostałam zatrudniona

Wyględowska Jadwiga

J. W. Pawłowski

w pracach polowych oraz przy budowie rowów melioracyjnych, to ³ przypominam sobie, że mieszkałam w bloku nr 13. W czasie jednego z porannych apeli w miesiącu sierpniu 1943 r. wyczytano kilka nazwisk, między innymi i moje jako pierwsze i kazano nam się zgłosić na rewir szpitalny. Gdy zabrana zostałam do izby szpitalnej - obozu przez Niemkę, która moje nazwisko wyczytała na apelu, umieszczono mnie na jednym z łóżek w izbie chorych. Przez wyżej wymienioną Niemkę i przez jeszcze dwóch mężczyzn byłam badana. Pobrano mi krew, mierzono mi temperaturę, osłuchiwano mi płuca. Wszyscy oni byli w białych fartuchach, pod którymi mieli mundury SS. Przed otrzymaniem zastrzyków leżałam dwa dni na izbie szpitalnej. W tym czasie leżały także cztery inne kobiety, mnie położono jako piątą, a jako szóstą sprowadzono Genowefę Magielską. Na trzeci dzień po badaniu, Niemcy, którzy mnie badali zaczęli mi dawać po jednym zastrzyku w prawą pierś powyżej brodawki. Strzykawka, którą otrzymywałam zastrzyki mogła mieć pojemności pięć centymetrów, a płyn, który się w niej znajdował był białawy lecz mętny. Zaczęłam gorączkować dopiero po drugim zastrzyku. Następnie spuchły mi piersi i nogi do kolan. Najpierw u nóg puchły mi stopy, a później kostki. Po upływie tygodnia od otrzymania pierwszego zastrzyku zaczęły mi się tworzyć wrzody. Wrzody robiły mi się na prawej pierś, pod prawą pachą, na nogach do kolan / przegubiu i łydkach/. Największe wrzody w liczbie trzech sztuk utworzyły mi się na prawej pierś, a jeden pod lewą pierś. Wrzodów miałam około 12 sztuk. Ropę ściągano mi z wrzodów, które utworzyły mi się na piersiach. Ropę ściągano mi kilka razy przez kilka dni. Zawsze przy tym czynnościach byli obecni Niemcy w mundurach SS. Na Genowefie Magielskiej robiono takie same doświadczenia jak i na mnie. Miała ona dużo wrzodów, lecz szczególnie duże na plecach. Ciężko

nie fig!

Wyglądowska Jasiewicz

J. W. Jaworska

Stwierdzam zgodność niniejszej kserokopii z. okt EPH

z dokumentem znajdującym się w aktach Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Sygn. EPH / J / 1450

09.07.2001 *Rudwig*

jej było z tego powodu leżeć w łóżku. Ropę z wrzodów zbierano do hermetycznie zamkniętych słoików. W czasie leżenia w izbie szpitalnej otrzymywałyśmy pigułki o kolorze szarym i różowym, które musiałyśmy przyjąć przy Niemcach. Po użyciu tych pigułek spadała nam temperatura ciała.

Pewien czas po eksperymencie do pracy nie chodziłam. Następnie zachorowałam na tyfus, żółtaczkę i malarię. Dnia 10 grudnia 1943 r. wszystkie osoby, które zachorowały na malarię, zostały przetransportowane do obozu w Majdanku.

W kwietniu 1944 roku wszystkich więźniów obozu Majdanka ewakuowano do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück. W czasie pobytu w Ravensbrück przeprowadzano na kobietach badania krwi i dawano zastrzyki w przyrodzenie. Więźniarki mówiły, że badają krew dla ustalenia, czy nie jesteśmy chore wenerycznie. W Ravensbrück otrzymałam numer obozowy 36619, lecz nie pamiętam na jakim bloku byłam.

Jakie inne badania przeprowadzano w obozie Ravensbrück, nie wiem. Z obozu w Ravensbrück przewieziono mnie do obozu Buchenwaldzie, gdzie doczekałam się zakończenia wojny. Wyzwoliły nas wojska angielskie i amerykańskie.

Odczytano, przyjęto i podpisano.

Sędzia
Wł. Piękoś

Protokolant
J. Wilamowska J. Wilamowska

Włocławska Jedliwa

Stwierdzam zgodność niniejszej kserokopii & *akt EPM*

z dokumentem znajdującym się w aktach Biura Udostępnienia i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Sygn. *EPM / I / 1450*

09.07.2001 *B. Lichaj*

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana **M i c h a ł o w s k a** Stanisława zamieszkała we Wrocławku przy ulicy 3 Maja 38 n.3 posiadająca obywatelstwo numer 10366 oświadczam, że Ob. **Nesacka** Jadwiga obecnie **Wyglądowska** przebywała razem ze mną w obozie koncentracyjnym **Ravensbrück** w 1944 roku.

Przebywałyśmy w jednym bloku obozowym.

Ob. **Wyglądowska** była oznaczona numerem obozowym 36619.

Oświadczenie niniejsze jest potrzebne celem przedłożenia w Sądzie Powiatowym we Wrocławku Nr KO 94/59.

Stanisława Michalowska

Nr Repertorium A 6117 / 1959 r. Dnia dnia dwudziestego
piątego listopada 1959 r. Mac dziewięćset sześćdziesiątego
czwartego roku Państwowe Biuro Notarialne we
Wrocławku. Poświadczam, że powyższe podpisanie
położonego przez Stanisławę Michalowską
z ul. Wrocławskiej - ul. 3-go Maja 3
n. 38 w. 1. -

Torsemok uszczelniam za pośrednictwem dowod. osobist. K20
N. 8329991 -
Fehano: Zł. 10 opłaty skarbowej z § 10, p. 2, ust. 1
rozp. z dnia 28.XII.1957 r. (Dz. Ust.
nr. 154, poz. 3) i Zł. 10 za dokonanie czynności no-
tarialnej § 21 rozporz. Ministra Sprawiedliwości z dnia
24.XII.1951 r. (Dz. Ust. nr. 13/58).

Oświadczam:
Wpisano
"Ravensbrück"
podpisano
"Ravensbrück" /

Notariusz
Janina Kłosa

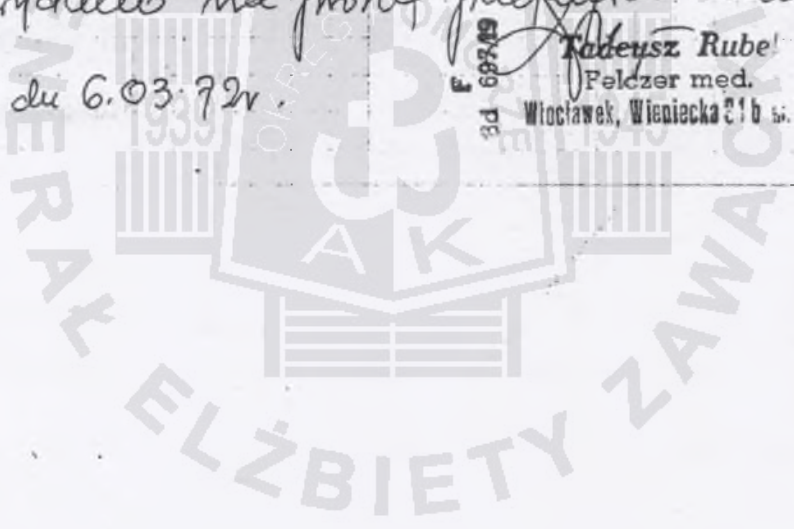
Miejska Przychodnia Okręgową
we Wrocławku
ul. 3-go Maja Nr 16
REJON LEKARSKI Nr 9

Jaśniadzenie

Jaśniadca, m. i. Ob. Jadwiga Wyszowska leczyła się
w tutejszym rejonie od 1949r. (11.viii.49 Angina pectoris, 14.X.49 zapalenie
opłucnej suche, zapalenie alergiczne skóry 18.VIII. zapalenie jelita
głębokie 5.I.53. Polyarthritus rheumaticus, Newton's 38.56. Cyrcanox
prodyschii i turyzy. 15.V.57 Zapalenie koronkow nerwyce, dermatitis
omnis sin et dx. 12.9.68 Bronchitis asthmatica.
Pacjentka często była leczona z powodu dolegliwości j.w. oraz
w ostatnim czasie z powodu polyarthritus rheumaticus chr.
oraz dychawicy oskrzelowej i nerwicy. Od 1965r. leczy się w
Por. Onkologicznej w Warszawie.
Zaszkodzenie wywołane na przykładzie odosobnionym wadrou

Wrocław, dn. 6.03.72r.

Kazimierz Rubel
Feldzer med.
Wrocław, Wieniecka 21 b. si. 9

Stwierdzam zgodność niniejszej
kserokopii z akt EPM

z dokumentem znajdującym się w
aktach Biura Udostępniania i Archiwizacji
Dokumentów Instytutu Pamięci
Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

Sygn. EPM / I / 1450

Warszawa, 09.07.2001 g. *Michalski*

IV-8521/1631/1754/72

Pani Jadwiga Nowacka Wyględowska

WZOCŁAWEK

ul. Małłana 4 m 3

Państwowe Muzeum w Oświęcimiu stwierdza, że w materiałach dokumentalnych tut. Archiwum są następujące dane o niżej wymienionym więźniu b. obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka:

N O W A C K A Jadwiga /bliższych danych personalnych brak/, została przywieziona do obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka /KL Auschwitz-Birkenau/ w dniu 20.3.1943 r. transportem zbiorowym.

W obozie oznaczona numerem 38665.

Pod datą: 22.9.1943 r. notowana w aktach, jako przebywająca w KL Birkenau B I a bl. 12.

Innych danych o wyżej wymienionej Muzeum nie posiada.

PODSTAWA informacji:

numerowe wykazy transportów przybyłych do obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka i akta SS-Hyg. Instytutu.

D Y R E K T O R

/mgr Kazimierz Smoleń /

MC/MC.

7-

10

AROLFEN

9.II.1973

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
BIURO INFORMACJI I POSZUKIWAŃ

Warszawa, dnia
Varsovie, le

Warszawa, ul. Mokotowska 14

P. Inf. Lw. / Str 173

Uprzejmie prosimy o poszukiwanie i podanie nam obecnego adresu niżej podanej osoby:

Nous vous prions de bien vouloir rechercher la personne suivante nous donner son adresse actuelle:

Nazwisko Wyględowska z d. Woydyło imię Jadwiga
Nom Wyględowska prénom

Data i miejsce urodzenia 21.IX.1912 r. - Wólne pow. Aleksandra Kujawski
Date et lieu de naissance

Stopień wojskowy zawód
Grade militaire profession

Ostatni adres Aresztowana w marcu 1941 r. w Warszawie, przetranszowana we Włocławku, Inowrocławiu i Zwickau, w marcu 1943 osadzona w OK Oświęcim Nr.w.38665, 10.III.1943 przekazana do OK Majdanek, w kwietniu 1944 r. przeniesiona do OK Ravensbrück Nr.w.36619.

Prośba o podanie wszelkich danych dot. uwięzienia i pobytu w obozach koncentracyjnych.

Poszukujący Wyględowska Jadwiga
Demandeur

Adres Włocławek, ul. Maślana 4/6 m.3
Adresse

Odpowiedź
Reponse

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
BIURO INFORMACJI I POSZUKIWAŃ
12 KW. 1973
Nr da. Dz.

SERVICE INTERNATIONAL DE RECHERCHES
INTERNATIONAL TRACING SERVICE
INTERNATIONALER SUCHDIENST

11

D - 3548 AROlsen

Tel. (05691) 637 - Telegr.-Adr. ITS Arolsen

EXTRAIT DE DOCUMENTS

EXCERPT FROM DOCUMENTS

DOKUMENTEN-AUSZUG

Votre Réf.
Your Ref.
Ihr Az.

B.Inf.Ew./Str/73

Notre Réf.
Our Ref.
Unser Az.

T/O 323 821

Nom Name NOWACKA geb. WOJDYLLO Prénoms First names Jadwiga Nationalité Nationality polnisch
Date de naissance Date of birth 28.10.1912 Lieu de naissance Place of birth Wuhne, Nieszawa oder Leslau Profession Profession Wäscherin, Hausfrau
Noms des parents Parents' names Wladyslaw und Malgorzata geb. STRZELECKA Religion römisch katholisch
Dernière adresse connue Last permanent residence Leslau, Kalischerstr. 13 oder 35
Arrêté le Arrested on nicht angeführt à in nicht angeführt par by nicht angeführt
Est entré au camp de concentration Entered concentration camp Auschwitz No. de détenu Prisoner's No. 38665
le on 20. März 1943 venant de coming from von nicht angeführt par by durch Staatspolizeileitstelle Posen
Catégorie, ou raison donnée pour l'incarcération Category, or reason given for incarceration "Politisch", roter Winkel
Transféré Transferred nicht angeführt. War am 24. September 1943 im Konzentrationslager Auschwitz: Oberstellt Birkenau. Wurde am 19./21. April 1944 vom Konzentrationslager Lublin in das Konzentrationslager Ravensbrück eingeliefert, Häftlingsnummer 36619 und am 9. Juni 1944 zum Konzentrationslager Buchenwald/Kommando Leipzig überstellt, Häftlingsnummer 3106.
Dernière mention dans la documentation des CC Last entry in CC-records War noch am 12. September 1944 im Konzentrationslager Buchenwald/Kommando Leipzig inhaftiert.

Remarques Remarks Im Hauptbuch des SS-Hygiene-Instituts Auschwitz ist vermerkt: "Eingegangen am: 24. SEP. (*September) 1943, Einsendende Dienststelle: Lagerarzt des Lg. Birkenau B IIa, Material: Blut, (Fortsetzung: siehe Rückseite)
Bemerkungen

Documents consultés Records consulted Hauptbuch des SS-Hygiene-Instituts Auschwitz (Untersuchungsergebnisse von Häftlingen) des Konzentrationslagers Auschwitz. Revierkarte, Geprüfte Unterlagen Krankenblatt, Zugangsliste und (Fortsetzung: siehe Rückseite)

Expédié à Dispatched to POLSKI CZERWONY KRZYZ
Abgesandt an WARSZAWA 10
für: Frau Jadwiga Wygledowska
WLOCLAWEK
ul. Maślana 4/6 m.3

Arolsen. - - -

(bitte wenden)

(bitte wenden)

Directeur

Chef des Archives

HF EdK
Se 1/12/42

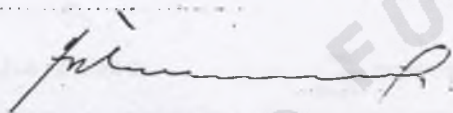
* A titre explicatif; ce complément ne figure pas sur les documents originaux
* Added by the I.T.S. as explanation, does not appear on the original documents.
* Erklärung des I.T.S. erscheint nicht in den Originalunterlagen

27

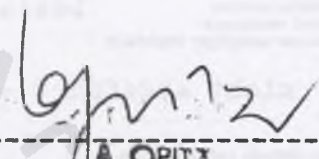
Bemerkungen:(Fortsetzung) Ergebnis: bakteriologisch: Plasmodium vivax
Nachgewiesen Malaria tertiana, Ergebnis mitgeteilt am 28. SEP. 1943"
und auf der Revierkarte:"2./5. A.U.o.B. (*2.5.1944 Aufnahme-Untersuchung
ohne Befund) Struma". -----

Geprüfte Unterlagen:(Fortsetzung) Transportlisten des Konzentrationsla-
gers Ravensbrück. Häftlingspersonalkarte, Häftlingspersonalebogen, Frauen-
karten, Effektenkarte, Arbeitskarte, Zugangsbuch, Zugangsliste und Häft-
lingslisten des Konzentrationslagers Buchenwald. -----

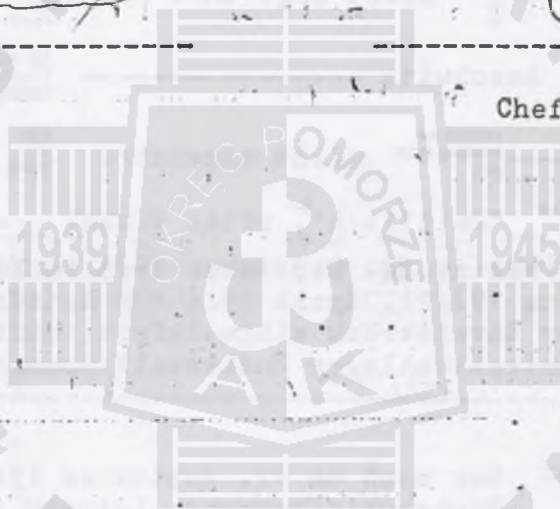
Arolsen, den 6. April 1973

A. de COCATRIX
Directeur

A. OPITZ
Chef des Archives

Stwierdzam zgodność niniejszej
kserokopii z aktami EPN

z dokumentem znajdującym się w
aktach Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięci
Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

Sygn. EPN 151/1450

Warszawa. 09. 07. 2001

O S W I A D C Z E N I E

13

Niżej podpisana Genowefa Magielska- obecnie Drzazga zamieszkała we Włocławku ul. Swierczewskiego 25 m.15- była więźniarka obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu oświadczam, iż Obyw. Wyglendowska -Nowacka Jadwiga posiadająca numer obozowy 38665 przebywała wraz ze mną w obozie. W/wym została aresztowana w 1941r.

Obyw. Wyglendowska-Nowacka Jadwiga w sierpniu 1943r została zabrana na rewir w celu dokonania na niej eksperymentów pseudo-medycznych. Skutki tego eksperymentu były okropne. Stan zdrowia chorej był ciężki: spuchnięte nogi i brzuch, z jej piersi leciała ropa.

W/wym. przebywała ze mną na tym samym rewirze.

Mój numer obozowy- 38661.

Oświadczenie powyższe składam w celu przedłożenia w Biurze Pełnomocni Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej d/s Pom.Finans.

Genowefa Sabina Drzazga

Nr Eksportorium A 2973 /1973 r.

Wzrost 160 cm

Waga 40 kg

Przez Genowefę Sabinę Drzazgę

zamieszkałą w Włocławku ul. Swierczewskiego m. 25 m. 15

Podkreśliłem na podstawie 400

Wzrost 160

Waga 40

Podkreśliłem na podstawie 400

Wzrost 160

Waga 40

Pobrane: zł. 10 opłaty skarbowe; § 12 ust. 1

pkt. 2 rozporząd. Rady Ministrów z dnia 19.III.1970 r.

(Dz. U. nr 7 poz. 59 z r. 1970) i zł. 10 w doko-

nanie czynności notarialnej z § 21 rozporząd. Ministra

Wewnętrzności z dnia 24.XII.1951 r. (Dz. U. nr 13/56).

Notariusz:

[Signature]

OSWIADCZENIE

14

Ja niżej podpisana Hanka Krolak zamieszkała w Gnieźnie przy ulicy Rooseelta 24 m.6-była więźniarka obozu Koncentracyjnego w Oświęcimiu -Nr.obozowy 39457 oświadczam, że Obyw.Jadwiga Wyglendowska-Nowacka z d.Wojdyło zamieszkała we Włocławku przy ul.Maslanej 4/6 m.3 Nr.obozowy 38665 jest mi osobiscie znana,gdyż przebywałyśmy razem na jednym bloku.

W sierpniu 1943 r Jadwiga Wyglendowska została zabrana przez Esmana na rewir.Po powrocie z rewiru Ob.Nowacka-Wyglendowska wyglądała nie normalnie,była ciężko chora,była bardzo słaba,miała popnięte nogi i wzdęty brzuch,czuc było ropę.Ob.Nowacka-Wyglendowska mówiła mi iż otrzymała w rwirze jakies zastrzyki.

Oswiadczenie powyższe skłamał w celu przedłożenia w Biurze Pełnomocnika Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej d/s Pomocy Finans.d Pseudomed.Eksperymentow.

Państwowe Biuro Notarialne

Poznań, ul. Młyńska 1a
Tel. 53161 Skrytka pocz. 173
60-967 Poznań

Auna Krolak

Repertorium A-II-nr

6413

Poświadczam, że powyższy opis złożyła w mojej obecności w Państwowym Biurze Notarialnym w Poznaniu:-

K r ó l a k A n n a , córka Jana i Jadwigi, zamieszkała w Gnieźnie przy ulicy Roosevelta nr 24 m.6.-

Tożsamość wymienionej ustaliłem na podstawie okazanych dowodów osobistych za numerami : ME 805700.-

Pobrano: a/ opłatę skarbową § 12 rozp. o opl. skarb. 10,-
b/ opłatę notarialną § 21 rozp. o opl. not. 10,-

r a z e m 20,-

Poznań, dnia piętnastego maja tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego trzeciego roku /15.5.1973/

notariusz

15

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Województwo kujawsko-pomorskie

Urząd Stanu Cywilnego w Włocławku

ODPIS SKRÓCONY AKTU ZGONU

I. Dane dotyczące osoby zmarłej:

1. Nazwisko Wyglendowska
2. Imię (imiona) Jadwiga
3. Nazwisko rodowe Wojdyła
4. Stan cywilny wdowa
5. Data urodzenia 21 września 1912r.
6. Miejsce urodzenia Wólne
7. Ostatnie miejsce zamieszkania Włocławek, ul. Małana 4/5a, B.

II. Dane dotyczące daty i miejsca zgonu:

1. Data dwudziestego trzeciego listopada dwutysięcznego (23.11.2000) roku
2. Miejsce Włocławek

III. Dane dotyczące małżonka osoby zmarłej:

1. Nazwisko _____
2. Imię (imiona) _____
3. Nazwisko rodowe _____

IV. Dane dotyczące rodziców osoby zmarłej:

	Ojciec	Matka
1. Imię (imiona)	<u>Władysław</u>	<u>Małgorzata</u>
2. Nazwisko rodowe	<u>Wojdyła</u>	<u>Skrzelecka</u>

Poświadczam zgodność powyższego odpisu z treścią aktu zgonu Nr 1219/2000

Włocławek, dnia 13.03.2001

Miejsce na opłatę skarbową

m.p.

KIEROWNIK
Urzędu Stanu Cywilnego

II. Materiały uzupełniające relacje Nowacka
Gadwiga:

1. B. Ziółkowski, biogram „Nowacka Gadwiga”,
[w:] Słow. biograficzny konspiracji pomorskiej
1939-1945, Toruń 2004, w. 6, s. 123-124,
msskop. k. 2 s. 1-2

Nowacka Jadwiga II v. Wyglendowska, z d. Wojdyłło, ps. „Drzymała”, przybr. nazw. Budzyńska (1912–2000), członkini Kujawskiego Związku Polityczno-Literackiego (KZPL).

Urodzona 21 IX 1912 w m. Wólne pow. nieszawski, córka rolnika Władysława i Małgorzaty z d. Strzeleckiej; starsza siostra Henryki, Kazimierzy i Wandy, członkiń KZPL. W 1926 ukończyła siedem klas szkoły powszechnej w Nieszawie, w następnym roku rozpoczęła praktykę jako chemiczarka we Włocławku, później w Ciechocinku. Po ukończeniu praktyki w 1936 wyszła za mąż i zamieszkała we Włocławku przy ul. Tumskiej, potem Zduńskiej. Dzięki finansowej pomocy ojca w 1932 założyła pralnię chemiczną na tyłach Hotelu Polskiego (obecnie pl. Wolności), która od 1936 funkcjonowała przy ul. Zduńskiej 2.

W końcu 1939 zakład przejęli Niemcy. Skierowana do pracy w pralni chemicznej Niemca Kierkila (pl. Wolności), pełniła funkcję kierowniczkę. Do konspiracji wprowadziła ją Janina Lech ps. „Eni” i in. Choć z KZPL współpracowała od lutego–marca 1940, to zaprzysiężona została dopiero w lipcu 1940 przez Władysława Magielskiego ps. „Rus”, „Miś”. Do jej zadań należało zabezpieczenie pracy powielacza, na którym powielano konspiracyjną gazetkę pt. „Ogniwo”, ukrywanego okresowo w pralni. Odbijanie odbywało się w specjalnej skrytce w czasie godzin pracy pralni. Powielacz obsługiwali: Henryka Wojdyłło ps. „Halszka” (siostra), J. Lech, W. Magielski. Kolportowała „Ogniwo” (z Heleną Kurczewską ps. „Benia”) przy okazji dostarczania klientom bielizny. Docierała do Nieszawy, Ciechocinka i Skępego (do braci). Pralnia była także punktem kontaktowym łączników grupy wojskowo-kolejowej krypt. „Karol” ZWZ Kutno, którzy przyczyniali dla KZPL podziemną prasę, m.in. „Wolna Polska”, „Polska żyje”, „Rzeczpospolita”, „Insurekcja”. Prasa ta, tutaj powielana, stanowiła też źródło informacji dla „Ogniwa”. Po rozłamie w KZPL współpracowała również z KSSL. Opanowanie pozwoliło uniknąć jej aresztowania po dekonspiracji KZPL 3 II 1941. Pod nazwiskiem Budzyńska została przetrzucona do GG kanałem przez Kutno. Zamieszkała w Warszawie przy ul. Karowej 4. Gestapo przechwyciło jej list wysłany do rodziców i dzieci w Wólnem. Aresztowana w marcu 1941, po krótkim pobycie na Pawiaku została przetransportowana do więzienia we Włocławku, a stąd 1 VI 1941 do obozu przejściowego na Błoniach w Inowrocławiu. Poddana brutalnemu śledztwu, nie wydała nikogo. Z Inowrocławia wywieziona 5 IX 1941 do więzienia w Zwickau (Saksonia), ponad rok czekała na rozprawę. Na pierwszej rozprawie w Dreźnie skazana na 7 lat obozu karnego, po apelacji wniesionej przez nią od wyroku, 28 X 1942 w Görlitz otrzymała dożywotni pobyt w obozie. Uniknęła śmierci dzięki siostrze H. Wojdyłło, która wzięła na siebie część konspiracyjnej działalności „Drzymały”. Po krótkich po-

*Stou, biogr. konsp. pomorskiej
1939-1945, Toruń 2004, w. 6.*

bytach w więzieniach w Koźminie i Wronkach trafiła 20 III 1943 do obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka (nr oboz. 38665), gdzie poddana ją pseudomedycznym eksperymentom. W grudniu 1943 została przewieziona do Majdan-ka. Podczas ewakuacji obozu przetransportowana została 21 IV 1944 do Ravensbrück (nr oboz. 36619), a 12 VIII 1944 do Buchenwaldu, gdzie pracowała w fabryce amunicji do czasu wyzwolenia obozu przez wojska amerykańskie 11 IV 1945. Leczona, do Polski wróciła we wrześniu 1945.

Zamieszkała we Włocławku. Z uwagi na zły stan zdrowia nie mogła pracować, natomiast aktywnie działała społecznie w ZBWP, potem w ZBoWiD. Zmarła we Włocławku 23 XI 2000 i została pochowana na cmentarzu komunalnym w tym mieście.

Odnaczona m.in. Odznaką Grunwaldzką (1962), Medalem Zwycięstwa i Wolności (1969), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1969).

W okresie międzywojennym wyszła za mąż za Kazimierza Nowackiego (kaletnika). Miała dwoje dzieci: Danutę (1932) i Jerzego (1934). Z powtórnego związku małżeńskiego z Euzebiuszem Wyglendowskim urodził się Witold (1952), obecnie mieszkający we Włocławku (mgr farmacji).

AGKŚZpNP-IPN w Warszawie, sygn. CAMSW 395 RJM sygn. 444, k. 2-21, 72-77, 114-115; tamże sygn. EPM/I/1450; APAK, Spuścizna Monsiorskiej S., T.: Kurczewska H., Nowacka-Wyglendowska H., Wojdyło H., Woźniak W., Wyglendowski W. – relacje, depesza z dn. 5 IX 1941 do kierownictwa obozu przejściowego w Inowrocławiu w sprawie przygotowania grupy 14 więźniarek do zbiorowego transportu do Zwickau (kopia) oraz „Życiorys i wspomnienia z pobytu w obozach koncentracyjnych Jadwigi Wyglendowskiej” (zbiory autora); Jaszowski T., *Kujawski Związek Polityczno-Literacki*, w: *Pom. org. poza AK...*, s. 176; Ziółkowski B., *Kujawski Związek Polityczno-Literacki*, Biuletyn Przewodnicki, Włocławek 2002, nr 75, s. 13-15; tenże, *Udział kobiet w działalności Kujawskiego Związku Polityczno-Literackiego i Kujawskiego Stowarzyszenia Społeczno-Literackiego*, w: *Służba Polek...*, cz. 5, s. 222-223, 226, 228-233.

Bogdan Ziółkowski

III/1. Materiały dotyczące rodziny - Nowacki
Jadwiga (brat męża i jego żona):

1. Pismo Główny Dolaty 2 20.08.2002
do dr. B. Ziótkowskiej - dot. Zenona
i Wiktorii Wyględowskich (?) jej rodzi-
ców wraz z siewozniłkami:
 - 1) - inf. o Wiktorii + d. Śrubas
 - 2) - inf. o Zenoniekserep ulep. k. 3 s. 1-4
2. Lawka wykonana w więzieniu w
Inowrocławiu 1.09.1941 z podpisami
więźniów, kserep oryg. k. 1 s. 5-6
3. Listy - kserekop. ulep. - Wyględowskiej
Wiktorii w Wronie i Auschwitz k. 2 s. 7-8
4. Kserekop. zdj. legitymacyjnego Wiktorii
z Zenona Wyględowskich (Wyględowskich)? k. 1 s. 9

1
Jeleń Góra 20.08.2002r.

Sprawa dotyczy:

prymałeczności
konspiracyjnej

żenona i Wiktorii } brat Eusebiusza, męża Jadwigi i
Wyględowskich } jego żony Wiktonia

Na pismo Pana z dnia 2002.07.30.

przebrane do pamięci mego spełniając Pana
prośbę napisaniem nie wiele, jednak wszystko
co wiedziałem o działalności moich rodziców.

Wszystcy z rodziny którzy mogli by wypowiedzieć
się w tej sprawie dawno pomarli.

(do B. Ziółkowskiego) / 44

W załączeniu przesyłam ksero kopie pamiątek jakie posiadałem

- 1) Laurus z więzienia w Inowrocławiu z podpisem mojej mamusi
- 2) list od mamusi z Wierzenia we Wrocławiu
- 3) list - " - z oboru w Oświęcimiu
- 4) zdjęcia moich rodziców żenona i Wiktorii.

z poważaniem

List do dr. B. Ziółkowskiego
Janina Dolato z domu
Wyględowska

Mater. przekazal
p. dr. Bogdan Ziółkowski
z Wrocławia
28.08.2002r. ed

(Córka żenona, brata
Eusebiusza i męża Jadwigi)
brat żony żenona
Wiktorii. Wb

I Dane osobowe

- 1) Zenon Wygłędowski 2) nr. 9.XI.1901, w Tolewku
- 3) imiona rodziców: Jan i Matylda z Dorcedów

II Dane środowiskowe

- 1) wykształcenie zawodowe
- 2) pracownik Urzędu Pocztowego do września 1939r. od 1940r. do wiosny 1941 pracował uswego stryja Dorcedy w majątku ziemskim w Popowiczkach k/ Wolewka z kład zbiegł przed aresztowaniem.
- 3) rezerwista (1918r. legionista, brał udział w walkach pod Rawą Ruską)

III
Nie brał udziału w kampanii wrześniowej 1939r.

IV Stronki życia przed okupacją

- 1) Po ucieczce z Wolewka poślubił i zamieszkał u rodziny w Warszawie, tam niestety trafili na jego trop musiał uciekać, zmienił nazwisko i imię występował jako Zygmunt Lewandowski, zamieszkał u rodziny w Batowicach pod Itrakowem. Pracował w charakterze słusarka w Itrakowie i przebywał tam aż do końca wojny. Tatusi mój nigdy nie mówił o swej działalności konspiracyjnej, powiedział tylko, że był bardzo poszukiwany przez Niemców i chcieli komunistów aresztować go.

V. — VI — VII Po okupacji powrócił do pracy na poczcie zmarł 6.VI.1978r. w Jeleniej Górze

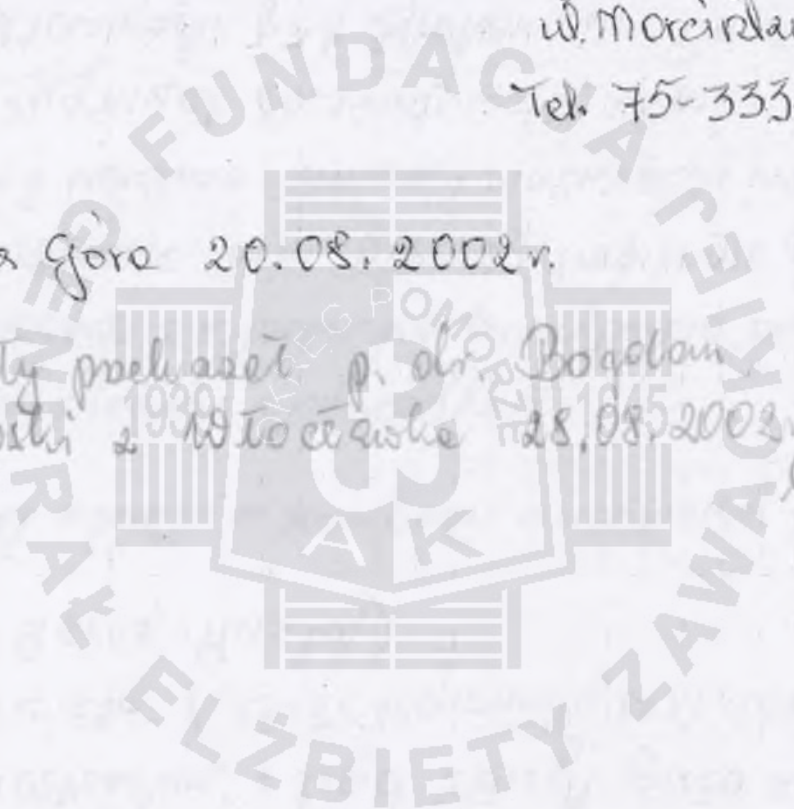
Verte

Dane ze strony pierwszej wypełniła córka
 Hanna Dolato z domu Wygodowska
 ojciec Zenon matka Wiktoria.

mój adres: Kod. 58-500 Jelenia Góra
 ul. Marcinków 25m 4
 Tel. 75-333-68

Jelenia Góra 20.08.2002r.

Materiały przekazane p. dr. Bogdan
 Ziobkowski z Wrocławia 20.08.2002r.

Brakujące dane życiowe:

I Wiktoria Wyględowska Jabońska z Oświęcimia 46793
ur. da. 20 XII 1898 r. w Radziejowie z domu Śrubas
imiona rodziców: Jan i Franciszka.

zawała związek małżeński da. 4.08.1923r.

Dzieci dwoje:

1) Jolanta ur. w styczniu 1924 r. we Włodawku

2) Hanna ur. 3. XII 1928 r. we Włodawku

II 1) Wykształcenie: nie wiem

2) nigdy nie pracowała.

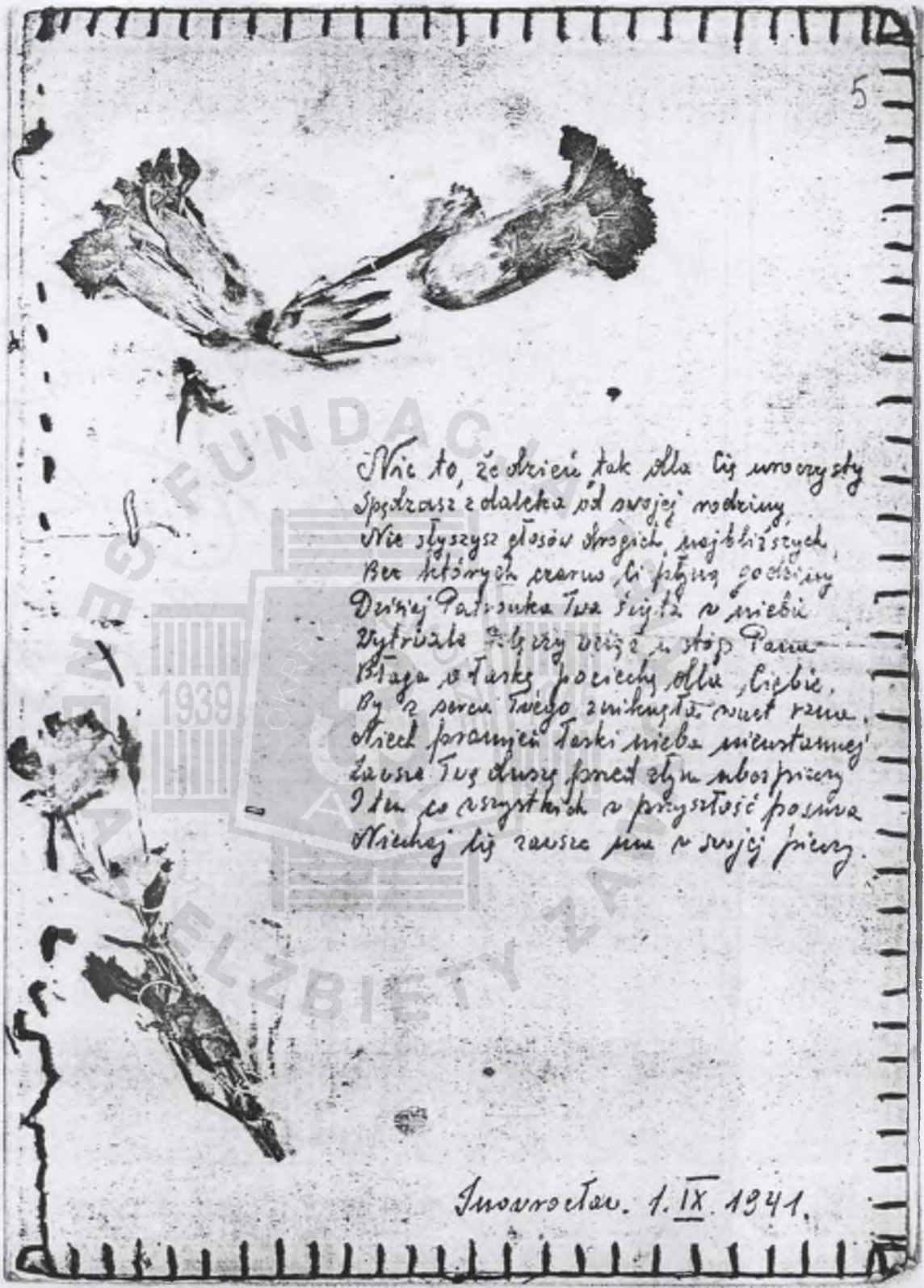
Była pralutylką, testowierką, szerszych informacji
nie jestem w stanie udzielić ponieważ w owym czasie
byłem matką obojętną, pamiętam tylko, że zaraz
po aresztowaniu matki, Niemcy zajęli nasze
mieszkania i wywieźli cały dobytek, musi starać
siostrę (Jolanta nie żyje) z opiekować się rodziną.

Powyższe dane wypełniła córka Hanna Dolato
z domu Wyględowska ojciec tenon matka Wiktoria
mój adres: kod 58-500 Jelenia Góra

ul. Moreńska 25 m 4

Tel. 75-333-68

Jelenia Góra 20.08.2002r

Nie to, że drzeć tak dla cię wrocy sty
 Spędzasz z dala od swojej rodziny,
 Nie słyszysz głosów drogich, najbliższych,
 Bez których prarusi się figura gościnny
 Drogiej Patronka Twoja żyje w niebie
 Wytrwała Polka w ciężkim stopie Panu
 Błaga o Tarkę porciech dla Ciebie,
 By z sercem Twoim zniknęła must rana,
 Strzał promień Tarki nieba miewstamej
 Zawsze Twoi duszy fonek z tym nbor pricy
 I tu co wszystkim w przyszłości posunna
 Niechaj cię zawsze jest w swojej pricy.

Inowrocław. 1. IX. 1941.

zat. do listu z 20.08.2002 - Głamny Dolski

Materiały przesłane
dr. Bogdanowi Litwinski
z Włocławka
29.08.2002 r.

zaw. do listu z 20.08.2002

Stammlager (Strafgefängnis)

Wronke
Markesat

J.

Wronke, den 27. 8. 1943.

Abfender: Tyglenowa i Litwin

Keine Lieben!

Teile Euch mit, dass ich sehr
euerm Besuch, auch als gemeinsamer
Gast sein bin.

Sind Ihr alle gesund?
Sind Ihr wieder gut mit
Karin zusammen?

Habt Ihr mit alles erledigt
was ich Euch gefordert
habe bei Eurem Besuch.

Ihr alle soll an die Kinder
denken und für sie sorgen
damit es ihr gut geht
ist das alles?

Viele Grüße z. Euren

Eltern

Maria Magdalena

Beitrag und nur in beidseitiger Sprache schreiben!

Auschwitz, den 21. 11. 1945
Meine Eltern!

Ich habe keine Briefe bekommen, aber ich hoffe, dass Sie mir schreiben werden.

Ich bin sehr glücklich, dass Sie noch leben und gesund sind.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Vielleicht Danken Sie mir, dass ich Ihnen geschrieben habe.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Ich habe mich sehr um Sie Gedanken gemacht und hoffe, dass Sie bald wieder nach Hause kommen können.

Inolant de B. Ziothowski

ZENON
WYGLĘDOWSKI

WIKTORIA — 9
WYGLĘDOWSKA

FUNDACJA
GENERALNA
POMORZE
K
ELŻBIETY

IV / 11. Korespondencja więzienna - Nowacka Jadwiga:
- Inskrypcje ręk. w j. niemiec.

1. List z 16. 10. 1942	k. 1 s. 1-2
2. List z 20. 12. 1942	k. 2 s. 3-6
3. List (z Wrocław) z 29. 01. 1943	k. 2 s. 7-10
4. List z 27. 06. 1942	k. 2 s. 11-13

10. 11. 92

Konwarka, Jaroslavl

1908/12
Bitte Nr. 1908/12
Bitte die Anrede an mich auf anderem
Umschlag links oben angeben

Erwaren, Gemütmittel, Tabakwaren, Seife, Zahnpulver, Pomaden, Seifen usw. werden nicht angenommen.
Geld zur Besoldung nur in der Anstaltkassa (Kasse) und Freitag von 9 bis 13 Uhr in Zahlung werden.
Zusendung aller Gegenstände anderer Art bedarf der vorherigen Genehmigung. Keine Briefmarken senden!

Untersuchungshäftanstalt Dresden (Hauptstadt) George-Bähr-Strasse 6

Liebe Schwester, ich bin in Dresden.

Das Buch, das ich in Dresden getroffen nicht
mehr in Dresden weil ich hier gekommen bin
die Vorbereitung zu haben. Es sollte ein 14. 2. 42 sein
in der Zeit, die ich hier bin. Ich bin bei guter Gesund-
heit und auch die Gesundheit der Kinder. Meine
Gedanken sind zu Dresden. Ende. Sei für dich

gutenrate Mutterchen. Ich bin
sehr viel, deshalb als meine ganze Hoffnung
lege ich in dein Herz. Wie denke ich von Euch
bedürftigen u. bei Schlafengehen bei meinen
Gedanken eilen zu Euch u. jedoch in Gedanken
umarme meine beide kleinen Herzechen das heißt
meine Töchterchen Damsiz u. meinen Söhnchen
Joreska, meine Hoffnung u. mein Lebenssinn.
Beschreibe mir ob Du die Arbeit hast u. ob Deine Söhne
gesund sind? ob Ljysek arbeitet auf die alte
Stelle. Ich möchte alles von Euch genau wissen.

Es soll mir das Töchterchen etwas schreiben es mir
mit sehr viel Liebe u. Sorg sein. Wäre...

M/1666

Stwierdzam zgodność niniejszej kserokopii z akt EPN

z dokumentem znajdującym się w aktach Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Sygn. EPN / I / 1450

Warszawa, 09.07.2001 *B. Kucharski*

rauhenstrafgefängnis

Koschmin K. Krotoschin

S. 52 ~~Martha~~
Bezeichnung der Person

P.
den 20. 12. 1942

Abfender: *Marcela Jadruga*

Deutlich und nur in deutscher Sprache schreiben!
Nur auf den Zellen schreiben!

Lieber Kumpen und Kinder!
 Hallo Gief mit daß ich mich sehr in
 Koschmin befinden, bin gesund und ich
 auf mein Gief hoffen. Deruf. Lieber Kumpen
 Schick mir Kuga 8. 11. und 8. 11. geben
 ich möglichst schnell mich sehr daß
 ich alle habe und bei der Luft
 gesprächlich sind. Mein Herzfindung
 ist mit dich sehr gekommen mit
 immer ich mich in Gief lieber
 Kumpen und Kumpen ich dich
 bitte ich mich nicht gesprächlich
 und wenn ich zurückkommen will
 ich alles so beschaffen sein ich so
 schlafen hab. In jedem Kumpen geben
 ich geben in Kumpen
 meine Eltern müssen mich ich
 nicht für mich. Lieber Kumpen wenn
 schick ich mich so wenn ich meine
 Eltern nicht ich mit Kumpen sind im
 Kumpen ich Gief mich so sehr in im
 Kumpen. Lieber Kumpen und Kumpen
 ich glaube daß du machst mich
 daß du zu meinem Kumpen so dich
 mich ich sehr sind bitte dich sehr

T - 0317

Przebieg choroby i wyniki badań
laboratoryjnych & akt EPM

Wzrost 170 cm, waga 60 kg, ciśnienie krwi 120/80 mmHg, temperatura ciała 36,6°C, tętno 72/min, oddychanie 16/min, nasycenie tlenem 98%.

EPM II / 1450

09.07.2001 B. Kudwys

so lernge für die Kinder und für
 gewöhnlich bei 4 zurückkommen
 Domini v. Gerlach sag immer mal
 noch mir ein solches Lüttchen um
 mein zurückkommen. Ich bin mit
 sehr sehr in jenseits gearbeitet und gibt
 mir ein, so kommt auch für die
 Kinder besser, Ich weiß sehr in auf
 dem gewöhnlich sehr so fliegen die
 gibt, dann wenn du noch nicht
 weißt dann ist noch seltsam,
 bringe auch für den Winter 4 Rufen
 den Winter die Kinder.
 Ich wünsche Ich dich gesunde Fortschritte
 und alles für jeden Teil
 Deine Mutter

Schreiben

Liebe Kinder! Ich will auch Ich zu mir
 ganz mehr malen schnell Ich will
 sehr sehr so oft gegeben um mein
 Fotografie von der ganzen Familie
 und bekommen kann mehr als Ich
 mich sehr sagen. Liebe Mutter mein
 möchte dem besten besten mein
 Liebe Mutter mich hilft du dich mit
 einem Mann und Maria der Maria
 wünsche Ich zu dem Mann Maria und
 alle Liebe Maria du sehr in alle zu
 ganz sehr mich für den Vater und
 Mutter für die ganze Familie wünsche Ich gesunde
 Kinder.

Stwierdzam zgodność niniejszej kserokopii z akt EPM

z dokumentem znajdującym się w aktach Biura Elżbiety Zawackiej Archiwizacji Dokumentów w Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Sygn. EPM/I/1450

Abfender: Juliuszki Nowakowski. Zug: 5346/42

Meine lieben Kinder und liebe
Schwester Ich bin gesund und hoffe
das selbe von Euch allen Ich bin
mit ganzem Gedanken immer bei
Euch meine Lieben Wie geht meinen
lieben Eltern ob der Vater sieht
gut sieht noch der Operation
Ich habe sehr grosse Sehnsucht
nach Euch allen bitte schreibt
mir recht viel und so bald
wie möglich und die liebe
Heloise ob sie past arbeitet Ich
grüße dich das du sehr belastet
bist mit meinen lieben Kindern
Meine lieben Ich bin sehr dankbar
und werde Euch nicht vergessen
mein gutes Leben bitte schreibt
mir ob Fern hat Nachricht von
Heloise und Terese ob Fern auch
Nachricht hat bekommen von Henric
Ich habe besondere Liebe für die
Lieder Maria und Broniek wie
du nur möglich ist das sie
den Eltern und meinen lieben
Kindern behilflich sind

Deutlich und nur in deutscher Sprache schreiben!
Nur auf den Zellen schreiben!

FUNDACJA
GENERALNA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Stwierdzam zgodność niniejszej
kserokopii z. pkt. EPM

z dokumentem znajdującym się w
aktach Biura Urzędowego Archiwum
Państwowego w Warszawie - Centrali Biura
Pracodawców i Pracowników
Przedsiębiorstwa Państwowego

Typ: EPM / I / 1450

Warszawa, 09. 07. 2001 B. Kucharczyk

den Ich will Euch alle meine lieben
noch meiner müheher gewohnt und
munter treffen liebe Tulla und Pavia
biete schreibt auch was von Euch
daine lieben Kinder seit ortig und
die liebe Demouisa spiel schön mit
den Junge kusst den Grosseltern und
alle Tanten und Onkeln. daine lieben
wen Fer schreibt obin biet mocht
mich die freude und schreibt Euch
jedler seine Unterschrift.

Liebe Heloi und Pavia sende
Euch Herliche grüsse zum
Kornstog.

Viele Herliche grüsse und
küsse sende hier meine lieben
Kinder Eltern und alle
Geschwister Kasia, Jadwiga.

Viele grüsse hier alle Verwandte
und Bekannte sendet Jadwiga

Stwierdzam zgodność niniejszej kserokopii z akt EPM

z dokumentem zgłoszonym się w aktach Urzędu Województwa Pomorskiego w Bydgoszczy, w którym w sprawie Fundacji Generalnej Elżbiety Zawackiej przebieg sprawozdania Polakom

Sygn. EPM/I.1450

0V

~~im Monat~~

Schreiber dieses Briefes darf nicht ...
 alle ...
 ...
 ...

Strafgefängnis und ...
 ...
 ...

Liebe Hela

Darinn habe ich keine Brief erhalten, aber Packet
 habe ich und hat mir große Freude gemacht
 Schuhe sind sehr schön und gute, esachlarung
 ist auch gut nur Schuhe habe nicht erhalten
 das das dort ist mir nicht soagen ist sehr schön
 und das es ist sehr schön und gesund und
 alles habe ich auch gut, ich habe Bücher und
 gut und das gut viele Sachen mit aller was ist
 bei der was ist neuere und die Kinder arbeiten
 wie alles schreibt mir und danke dir noch für
 Packet
 Liebe Salom u. Jacus ich freue sehr dass seid ihr
 gesund und wünscht alles gute für euer Tochter.
 Wie geht Hasi Frau und Bas, bitte schreibt mir
 ihre Namen und vore.
 Liebe Ethel u. Vater, Ich danke dir für Schuhe
 und frage was ist mit Gesundheit der Vater, ob ist schon
 besser, ich dachte denke immer und bete sich

Anstaltsdruckerei Waldheim

Stwierdzam zgodność niniejszej kserokopii z akt EPN

z dokumentem znajdującym się w aktach Biura Ośrodkowego i Regionalnej Organizacji Dokumentacji Instytutu Kultury Regionalnej - Kancelaria Zarządu przedłożonyemu Naczelniemu Archiwistom Polskiemu

Sygn. EPN / I / 1450

Warszawa: 09. 07. 2001 *B. Kucharska*

6V

Kerschiel um alles gute, für meinem of Eltern.
 Liebe Bronck, warum hast du nicht geschrieben und
 ich wolte andere neue Fotografie haben, kannst du
 das of machen? (Fotografie mit ganze Familie).
 Liebe Jolanta! Du bist jetzt am eltere zu Hause seid
 du gut für elterli und Vater, Schreib uns auch brim
 was machst du jetzt, ob hast du viel arbeit und schwere
 Liebe Sebciu!
 du fragst ob ich gelt brauche? nein, gelt habe ich
 genug, mir bitte schreiben Champson, Sahipudaki,
 Kam, thungfe, Tret, und Tachetische, mir lebensmittel
 sache nicht (und ganz Hasarpangen) Will ich auch
 haben. Sebciu ich dachte immer an meine elterli
 ob die gesund sind, und was machen, Schreib mir
 ob die Samun ist zu ende gegangen, und wie
 lebst du, und wo ist Jurek, ich wolte ich gem
 Fotografie deine mit Kinner haben, wenn kannst du
 das machen, machst du das, das wird grosse freude
 für mich, ich bitte ich, jetzt habe ich keine neuen
 nur Wünsche du viel Glück mit deinem Namenstage.
 Herzliche Küsse für beide elterli und wie geht ihr, mit
 Tochter und Küsse auch deine wasa Kisia
 Herzliche Küsse für ganze Familie und Krys

Kisia

Stwierdzani zgodnosci niwiejszej
 kserokopii z. akt. EPH

z dokumentem mikroform się w
 aktach Biura Dokumentacji i Archiwizacji
 Dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni
 przeciwko Narodowi Polskiemu
 Sygn. EPH / I / 1450
 Warszawa, 09. 07. 2001
 B. Kucharska

T:K-469/19063om.

Włodzisław

Nowacka Jadwiga

1. Karty informacyjne

k. 7

Właściwość
Kraj. Zw. Półn. 1945

Nowa cześć Jadruga ps Dąbrowie

1

nr 38 IX 1942 r, Wolno K. Liczba 1000

Pracownice przydzielone w okresie 1940 r
(zob. Północny)

stronoma od Magdaleny (niepełny młoty

ii młoty przy zstata zaprosz. 2000. Rolni-
towata młoty. Północny przy zstata przy kawa-

miarka grupy B

zob. praca przy S. Kaliszowskiej
akt obywatelski przykazuje obywateli

Bogocice
we Włocławku

ter

Włocławek

Wyglądowka Jadwiga 2
arg rel. Danuty Turczynowicz (245P)
J. Wyglądowska aktywnie uczestniczyła
w wydaniach okupacyjnych we
Włocławku - była więźniarką obozu
koncentracyjnego / D.K. 85

Wtatawek

SxSx 3

Wyględownia Jadwiga
zob. Golebiewski A, Udział
wtotawskich... harcerski...; 0.51,
s. 34

D mar '95

Nowacka Jadwiga

Witostawek. 4
I SSZ

Do rozstrzygnięcia w Kujawskim Związku
Polityczno-Literackim (15.08.1940)
Janina Lech wprowadziła je
do Kujawskiego Stowarzyszenia Społeczno-
Literackiego.

art. Ziđtkowski B., „Biuletyn Przewodniczy”
nr 75/2002 s. 12..; w ten. problem.

452 V 102 Sobelne organizacje konspiracyjne

a ^{Wrocław}
Budzynska

Wrocław.
K 2 PL 5

Nazwisko dupacyjne
Nowackiej Gadzi

zob. T: K: 769/1906 Pom. Nowacka
Gadzi 2. II s. 6; imp. Wrocław.

zł. VIII 102

Nowacka - Wyglądowska
Jadwiga z d. Wójcylko
ps. "Drewnała"

Włodawa
M 2 D 6

zob. Lubickowski B., Kujawski
Ziemi Polityczno-Literacki i
Kujawskie Stowarzyszenie Społeczno-
-Literackie na Kujawach...
Toruń 2006, s. 289, passim.

KP. X/14

Nowacka Jadwiga Wrocław
K23L 7

zob. Zieliński B., Polskie Podziemie
na Łódzkiej..., Tom 1, 2008,
s. 485, 599, 601, 611, 616, 621,
626, 630.

AK x'14

Nowacka
Jadwiga